

Dějiny novověku

Hospodářské a sociální dějiny 16.-19. století

Vedoucí semináře: PhDr. Josef Grulich, Ph.D.

I. TÉMATICKÉ OKRUHY:

1. Proměny evropského obyvatelstva
2. Populační vývoj v českých zemích
3. Struktura venkovské společnosti
4. Město středovýchodní Evropy
5. Dětství a rodina
6. Sňatek, manželství, sexualita
7. Stáří a smrt
8. Šlechtický velkostatek
9. Jihočeské rybníkářství
10. Poddanské hospodářství
11. Bohatství a bída ve venkovském prostředí
12. Selské rebelie
13. Řemeslnická a manufakturní výroba

II. DÍLČÍ PROBLEMATIKA - LITERATURA

1. Proměny evropského obyvatelstva

- *společenská struktura*
- *demografické systémy na území Anglie, Francie a Německa*
- *prostor a strava, mikroby a nemoci*
- *migrace a mobilita*

BACCI, M. L., *Populace v evropské historii*, Praha 2003.

BADE, K. J., *Evropa v pohybu. Evropské migrace dvou staletí*, Praha 2004.

BLACK, J., *Evropa osmnáctého století*, Praha 2003.

GOODY, J., *Proměny rodiny v evropské historii*, Praha 2006.

HORSKÁ, P. a kol., *Dětství, rodina a stáří v dějinách Evropy*, Praha 1990.

MUNCK, T., *Evropa sedmnáctého století, 1598 – 1700*, Praha 2002.

2. Populační vývoj v českých zemích

- *četnost a složení obyvatelstva*
- *porodnost, sňatečnost, úmrtnost*
- *sezónnost přirozené změny*
- *mortalitní krize*
- *migrace a mobilita*
- *minoritní skupiny*

ČÁŇOVÁ, E., *Populační vývoj od poloviny 17. do konce 18. století*, *Historická demografie* 12, 1987, s. 153-173.

DIBELKA, J., "Kde my se máme podít, když nemáme naši zem?" *Migrace Cikánů v raném novověku a jejich reflexe v očích okolí*, in: E. Maur - J. Grulich (edd.), *Dějiny migrací v českých zemích v novověku*, Praha 2006, s. 189-204.

- FIALOVÁ, L. a kol., Dějiny obyvatelstva českých zemí, Praha 1996.
- FIALOVÁ, L., K vývoji obyvatelstva přirozenou měnou v českých zemích v 17. a 18. století, Historická demografie 18, 1994, s. 127-166.
- TÁŽ, Sezónnost demografických událostí v českých zemích v 17. až 20. století, Demografie 37, 1995, s. 9-21.
- TÁŽ, Změny ve vývoji plodnosti v českých zemích za demografické revoluce, Historická demografie 15, 1991, s. 143-189.
- GABRIEL, F., Populace Čech na sklonku 17. století, Sborník archivních prací 41, 1991, s. 417-446
- TÝŽ, Lidnatost Čech na počátku 18. století, Demografie 9, 1967, s. 241-249; 343-348.
- HANZAL, J., Cikáni na Moravě v 15. až 18. století. Dějiny etnika na okraji společnosti, Praha 2004.
- HOFMANN, G., Populace Čech na sklonku 17. století, Sborník archivních prací 41, 1991, s. 417-446.
- HOLASOVÁ, M., Každodenní život městského obyvatelstva za časů morové epidemie v 16. a 17. století (České Budějovice 1680), Historická demografie 29, 2005, s. 5-28.
- KÁRNÍKOVÁ, L., Vývoj obyvatelstva v českých zemích 1754-1914, Praha 1965.
- MAUR, E., Problémy demografické struktury Čech v polovině 17. století, ČsČH 19, 1971, s. 839-867.
- TÝŽ, Populační důsledky třicetileté války, Historická demografie 12, 1987, s. 137-152.
- NESLÁDKOVÁ, L., Reprodukce kulturně odlišných skupin obyvatelstva jižní Moravy v novověku na příkladu křesťanů a židů, Praha 2003.
- PETRÁŇ, J., Poddaný lid na prahu třicetileté války, Praha 1964.
- PLACHT, O., Lidnatost a společenská skladba českého státu v 16.-18. století, Praha 1957.

3. Struktura venkovské společnosti

- *sedláci, chalupníci*
- *sirotci, čeledí, podruzi*

- CERMAN, M.-MAUR, E., Proměny vesnických sociálních struktur v Čechách 1650-1750, ČČH 98, 2000, s. 737-774.
- DOSKOČIL, K. (ed.), Berní rula 2/I, Popis Čech r. 1654, Praha 1953.
- CHALUPA, A., Venkovské obyvatelstvo v Čechách v tereziánských katastrech (1700-1750), Sborník Národního muzea v Praze, Řada A – Historie, 23, 1969, s. 197-378.
- KŘIVKA, J., Čeledí v poddanském prostředí po třicetileté válce, Český lid 56, 1969, s. 35-41.
- TÝŽ, Mzdové poměry poddanské čeledě po válce třicetileté, Český lid 57, 1970, s. 100-105.
- KUTNAR, F., Dějinný pohled na vesnické společenské vrstvy, Český lid 4, 1949, s. 97-102.
- MAUR, E., Čeledí a tovaryši v Čechách v soupisu podle víry z roku 1651, Historická demografie 23, 1999, s. 85-135.
- TÝŽ, Problémy demografické struktury Čech v polovině 17. století, Československý časopis historický 19, 1971, 839-867.
- MÍKA, A., Poddaný lid v Čechách v první polovině 16. století, Praha 1960.
- PETRÁŇ, J., Poddaný lid na prahu třicetileté války, Praha 1964.
- PLACHT, O., Lidnatost a společenská skladba českého státu v 16.-18. století, Praha 1957.
- SLAVÍK, F. A., O popisu Čech po třicetileté válce, Zprávy zemského archivu Království českého 3, 1910, s. 17-114.
- SVOBODA, J., Ke studiu sociálního rozvrstvení venkovského lidu v Čechách ve druhé polovině 18. století, Československý časopis historický 5, 1957, s. 447-473

4. Město středovýchodní Evropy

- *urbanizace a charakter městské sítě, obraz měšťana*
- *demografický vývoj, fenomén imigrace*
- *neasimilované skupiny městského obyvatelstva (cizinci, židé, šlechta)*
- *sociálně politické konflikty, městská autonomie*
- *městská ekonomika*
- *lidé „na okraji společnosti“*

AMELANG, J. S., Měšťan, in: VILLARRI, R. (ed.), Barokní člověk a jeho svět, Praha 2004, s. 301-320.

BĚLINA, P., Česká města v 18. století a osvícenské reformy, Praha 1985.

BLACK, J., Evropa osmnáctého století, Praha 2003, s. 167-198.

ČECHURA, J., Městská šlechta – součást pražského patriciátu?, Documenta pragensia 9, 1991, s. 57-76.

HORSKÁ, P. – MAUR, E. – MUSIL, J., Zrod velkoměsta. Urbanizace českých zemí a Evropa, Praha – Litomyšl 2002, s. 54-120.

KLEPL, J., Královská města česká počátkem 18. stol. (Reformy hospodářské a správní), Český časopis historický 38, 1932, s. 69-96.

MILLER, J., Uzavřená společnost a její nepřátelé. Město středovýchodní Evropy (1500-1700), Praha 2006.

TÝŽ, Raně novověká městská migrace – české země, královské Uhry, polsko-litevský stát: Pokus o základní komparaci, ČČH 100, 2002, s. 522-554.

MUNCK, T., Evropa sedmnáctého století, 1598 – 1700, Praha 2002, s. 187-219.

MUŽÍK, P., Obyvatelstvo města Domažlic v letech 1651-1830, Sborník archivních prací 36, s. 103-207.

PÁNEK, J. (ed.), Česká města v 16.-18. století, Praha 1991.

PETRÁŇ, J., Dějiny hmotné kultury II ⁽²⁾. Kultura každodenního života od 16. do 18. století, Praha 1997, s. 481-769.

RHEINHEIMER, M., Chudáci, žebráci a vaganti. Lidé na okraji společnosti 1450-1850, Praha 2003

TENENTI, A., Kupec a bankéř, in: GARIN, E. (ed.), Renesanční člověk jeho svět, Praha 2003, s. 161-184.

TOŠNEROVÁ, M., Obyvatelstvo města Berouna v polovině 17. století, Historická demografie 21, 1997, s. 73-91.

WINTER, Z., Zlatá doba českých měst, Praha 1991.

5. Dětství a rodina

- *cesta na svět*
- *porodní bába, lékař*
- *křestní obřad*
- *péče o kojence*
- *dítě v rodině*
- *plodnost a porodnost*
- *narození a křest v lidové kultuře*
- *nemanželské děti, infanticidium*

BRABCOVÁ, P., Plodnost vdaných žen v první polovině 18. století dle dvou brněnských farností, Historická demografie 25, 2001, s. 85-100.

DÜLMEN, R. van, Kultura a každodenní život v raném novověku (16.-18. století) I, Dům a jeho lidé, Praha 1999.

- HORSKÁ, P., Umělé přerušení těhotenství pohledem historické demografie, *Historická demografie* 27, 2003, s. 225-242.
- HORSKÝ, J.- SELIGOVÁ, M., *Rodina našich předků*, Praha 1996.
- JAKOUBKOVÁ, V., *Jak jde život, aneb narození, svatba a smrt*, Turnov 2004.
- JIRÁNEK, T. – KUBEŠ, J., *Dítě a dětství napříč staletími*. 2. pardubické bienále, 4.-5. dubna 2002. Scientific papers of the University of Pardubice, Series C, Faculty of Humanities. Supplementum 5, Pardubice 2002.
- KLABOUCH, J., *Manželství a rodina v minulosti*, Praha 1962.
- LENDEROVÁ, M. – RÝDL, K., *Radostné dětství? Dítě v Čechách devatenáctého století*, Praha – Litomyšl 2006.
- MELKESOVÁ, M., *Adhiberi solent, qui compatres vocantur – kmotrovství ve venkovském prostředí raného novověku na základě výzkumů chýnovské farnosti*, *HD* 27, 2003, s. 63-120.
- TÁŽ, „...ku pomoci a odlehčení těžkých trápení těhotných paní...“ Lékařské knihy a porodnické instrukce 16. století, *Historický obzor* 10, 1999, č. 5-6, s. 122-128.
- NAVRÁTILOVÁ, A., *Narození a smrt v české lidové kultuře*, Praha 2004.
- ŠUBRTOVÁ, A., *Kojenecká úmrtnost v Praze na přelomu 18. a 19. století*, *Statistika a demografie* 9, 1972, s. 133-163.
- TÁŽ, *Kontracepce, aborty a infanticida v pramenech předstatistického období*, *Historická demografie* 15, 1991, s. 9-46.
- TINKOVÁ, D., *Hřích, zločin a šílenství v čase odkouzlování světa*, Praha 2004.
- TÁŽ, *Ilegitimita a „nová ekonomie života“ v osvětské Habsburské monarchii. Problém svobodných matek a nemanželských dětí mezi sociální kontrolou a sociální péčí na prahu občanské společnosti*, *Historická demografie* 27, 2003, s. 133-172.
- VELKOVÁ, A., *Nemanželské děti ve venkovské společnosti na přelomu 18. a 19. století*, in: JIRÁNEK, T. – KUBEŠ, J., *Dítě a dětství napříč staletími*. 2. pardubické bienále, 4.-5. dubna 2002. Scientific papers of the University of Pardubice, Series C, Faculty of Humanities. Supplementum 5, Pardubice 2002, s. 205-227.

6. Sňatek, manželství, sexualita

- *sňatkový věk, původ, migrace*
- *morální normy rodinného života*
- *sexualita a svatební veselí v lidové kultuře*

- DVOŘÁK, K., *Písňe starodávné lidu obecného*, Praha 1989.
- FRANCEK, J., *Zločin a sex v českých dějinách*. Praha 2000.
- FROLEC, V., *Prostá krása. Deset kapitol o lidové kultuře v Čechách a na Moravě*, Praha 1984.
- HOFMAN, V., *Sezónní průběh sňatečnosti v Čechách během 17. a 18. století*, *Historická demografie* 26, 2002, s. 81-100.
- HORSKÝ, J.- SELIGOVÁ, M., *Rodina našich předků*, Praha 1996.
- KLABOUCH, J., *Manželství a rodina v minulosti*, Praha 1962.
- KLÁŠTERSKÁ, A., *Výběr partnera a sňatkový věk dědiců venkovských usedlostí a jejich sourozenců na Štáhlavsku v 18. a na počátku 19. století*, *Historická demografie* 22, 1998, s. 145-168.
- MRÁZKOVÁ, J., „*Přislibují sobě věrnost. lásku a upřímnost až do smrti zachovati.*“ Vliv rodiny a „přátel“ na volbu životního partnera – panství Třeboň na konci 18. a počátkem 19. století, *Historická demografie* 29, 2005, s. 53-107.
- OBRÁTIL, K. J., *Kryptadia 1-3, Příspěvky ke studiu pohlavního života našeho lidu*, Praha - Litomyšl 1999.

- PROCHÁZKA, V., Výbava a výměnek na české vesnici v 16. a 17. století, Český lid 49, 1962, s. 55-63.
- ŠTĚRBOVÁ, B., Sňatečnost a sňatková migrace ve farnosti Střelecké Hoštice v letech 1645-1890, Jihočeský sborník historický 58, 1989, s. 125-136.
- TÁŽ, Vývoj sňatečnosti v lokalitě Novosedly nad Nežárkou v letech 1686-1910, Historická demografie 11, 1987, s. 97-140.
- VOJANCOVÁ, I., Od svatby ke kolíbce, Pardubice 1995.
- ZÁRUBA, H – VOTOČEK, J., Dějiny lásky. Populární obrazy z dějin snubnosti, manželství a prostituce od pravěku až po dobu nejnovější III, V, Praha 1925-1926.

7. Stáří a smrt

- *výměnek*
- *úmrtnost*
- *vnímání smrti*
- *smrt v české lidové kultuře*

- ARIÉS, P., Dějiny smrti I-II, Praha 2000.
- ČÁŇOVÁ, E., Výzkum úmrtnosti na Broumovsku, Archivní časopis 26, 1976, s. 198-208.
- FIALOVÁ, L. a kol., Dějiny obyvatelstva českých zemí, Praha 1996.
- HORSKÁ, P., Rozdíl v úmrtnosti mužů a žen z hlediska historické demografie, Demografie 27, 1985, s. 321-328.
- KLÁŠTERSKÁ, A., Forma sociálního zabezpečení na vesnici v 18. a v první polovině 19. století. Výměnek v pozemkových knihách vesnice Lhůty u Štáhlav. Historická demografie 21, 1997, s. 93-131.
- KOZLÍK, J., Výměnkářská otázka v Čechách v letech 1873-1912 na základě poznání výměnku ve vybraných obcích okresu Příbram, Podbrdsko 7, 2000, s. 67-136.
- LAŠŤOVKOVÁ, B., Vývoj úmrtnosti ve farnosti Hostivař v první polovině 18. století, Historická demografie 19, 1995, s. 59-86.
- NAVRÁTILOVÁ, A., Narození a smrt v české lidové kultuře, Praha 2004.
- PROCHÁZKA, V., Česká poddanská nemovitost v pozemkových knihách 16. a 17. století, Praha 1963, s. 435-452.
- TÝŽ, Výbava a výměnek na české vesnici v 16. a 17. století, Český lid 49, 1962, s. 55-63.

8. Šlechtický velkostatek

- *nevolnické systémy v Evropě*
- *postavení poddaných ve společnosti*
- *komorní a šlechtický velkostatek*
- *robotní patenty*
- *poddanské povinnosti*

- BLACK, J., Evropa osmnáctého století, Praha 2003, s. 149-166.
- ČERNÝ, V., Hospodářské instrukce. Přehled zemědělských dějin v době patrimoniálního velkostatku v XV.-XIX. století, Praha 1930.
- KALOUSEK, J. (ed.), Řády selské, instrukce hospodářské, in: Archiv český 23-24, Praha 1906, 1908.
- MAUR, E., Český komorní velkostatek v 17. století, AUC Phil. et Hist., Monographia 59, 1975, Praha 1976.
- TÝŽ, Poddaní točnického panství v druhé polovině 17. století, Sborník archivních prací 14/1, 1964, s. 57-82, 15/1, 1965, s. 177-297.

- TÝŽ, Poddanská otázka v předbělohorských Čechách, *Folia historica Bohemica* 11, 1987, s. 133-159.
- MIKULEC, J., Poddanská otázka v barokních Čechách, Praha 1993.
- MÍKA, A., Poddaný lid v Čechách v první polovině 16. století, Praha 1960.
- MUNCK, T., Evropa sedmnáctého století, 1598 – 1700, Praha 2002, s. 256-285.
- PEKAŘ, J., Kniha o Kosti I - II. Praha 1998⁵.
- PETRÁŇ, J., Poddaný lid na prahu třicetileté války, Praha 1964.
- TÝŽ, Rolník v evropské tradiční kultuře, Praha 2000.
- SVOBODA, J., Feudální závislost poddaných na české vesnici v době tereziánské, *AUC Phil. et Hist.* 3, *Studia historica* 3, 1969, s. 71-106.

9. Jihočeské rybníkářství

- okolnosti vzniku rybníčních soustav na jihu Čech
- nejslavnější rybníkáři
- průběh výstavby rybníka
- profese kolem rybníků
- organizace výlovu
- chov ryb (podle druhů)
- pytláctví

- ANDRESKA, J.: Lesk a sláva českého rybářství, Pacov 1997.
- BERKA, R.: Vývoj rybníčního hospodářství na Vodňansku, Vodňany 1970.
- BŮŽEK, V.: Rytíři renesančních Čech, Praha 1995.
- ČERNÝ, V.: Hospodářské instrukce. Přehled zemědělských dějin v době patrimoniálního velkostatku v XV. – XIX. století, Praha 1930.
- HONS, J.: Když měřičkové, rybníkáři a trhání krajem táhli, Praha 1961.
- HAUBELT, J.: Jakub Krčín z Jelčan. List z historie jižních Čech, Praha 2003.
- HULE, M.: Rybníkářství na Třeboňsku. Historický průvodce, Třeboň 2003².
- MÍKA, A.: Slavná minulost českého rybníkářství, Praha 1955.
- SEKERA, J.: Rybníky na Blatensku, Blatná 2000.
- ŠUSTA, J.: Pět století rybníčního hospodářství v Třeboni. Příspěvek k dějinám chovu ryb se zvláštním zřetelem na přítomnost, Třeboň 1995².
- TEPLÝ, F.: Rybní hospodářství na Hradecku v době Slavatovské, *Časopis pro dějiny venkova* 19, 1932, s. 27-38.
- TEPLÝ, F.: Jména ryb v účtech (XVI. a XVII. věk), *Československý rybář* 16, 1936, s. 73-74.
- TEPLÝ, F.: Příspěvky k dějinám českého rybníkářství, Praha 1937.
- TŘÍSKA, K.: Staré rybníční hospodářství u Kardašovy Řečice, *Jihočeský sborník historický* 26, 1957, s. 9-13, 40-45.

10. Poddanské hospodářství

- vesnická obec a samospráva
- rodinné majetkové právo
- charakter zemědělské produkce

- HANZAL, J., Vesnická obec a samospráva v 16. a na počátku 17. století, *Právněhistorické studie* 10, 1964, s. 135-147.
- HOLAKOVSKÝ, M., Finanční hospodaření na selských gruntech v předbělohorských jižních Čechách, *Jihočeský sborník historický* 62, 1993, s. 70-91.

KROFTA, K., Dějiny selského stavu, Praha 1949².
 KUBAČÁK, A., Dějiny zemědělství v českých zemích I-II, Praha 1994.
 MÍKA, A., Poddaný lid v Čechách v první polovině 16. století, Praha 1960.
 PEKAŘ, J., Kniha o Kosti I - II. Praha 1998⁵.
 PETRÁŇ, J., Poddaný lid na prahu třicetileté války, Praha 1964.
 TÝŽ, Příběh Ouběnic v podblanické krajině (do roku 1918). Ouběnice 2000.
 TÝŽ, Rolník v evropské tradiční kultuře, Praha 2000.
 TÝŽ, Zemědělská výroba v Čechách v druhé polovině 16. a počátkem 17. století, Praha 1963.
 PROCHÁZKA, V., Česká poddanská nemovitost v pozemkových knihách 16. a 17. století, Praha 1963.
 ŠTEFANOVÁ, D., K aspektům role příbuzenských vztahů a majetkových transakcí. Situace na frýdlantském panství v letech 1558-1750, Historická demografie 22, 1998, s. 107-144.

11. Bohatství a bída ve venkovském prostředí

- finanční hotovost
- dobytek a zemědělské nářadí
- venkovský nábytek, vybavení domácnosti
- obuv, šaty a ložní prádlo
- cennosti, knihy a obrazy

BOROVSKÝ, T. – CHOCHOLÁČ, B. – PUMPR, P., Peníze nervem společnosti. Brno 2007.
 HANZAL, J., Předbělohorské poddanské inventáře, Český lid 50, 1963, s. 169-174.
 HRUBÝ, F., Selské a panské inventáře v době předbělohorské, Český časopis historický 30, 1924, s. 22-59, 263-306.
 CHOCHOLÁČ, B., Selské peníze. Sonda do finančního hospodaření poddaných na západní Moravě koncem 16. a 17. století, Brno 1999
 Kol., Lidová kultura. Národopisná encyklopedie Čech, Moravy a Slezska I-III, Praha 2007.
 KRAMAŘÍK, J., Údaje o nábytku poddaných na jednom západočeském panství z konce 18. a první poloviny 19. století, Český lid 58, 1971, s. 45-48.
 PETRÁŇ, J., Dějiny hmotné kultury II ⁽¹⁾. Kultura každodenního života od 16. do 18. století, Praha 1995.
 PETRÁŇOVÁ, L., Ke studiu oděvu lidových vrstev města a venkova od 16. do poloviny 18. století v Čechách, Český lid 81, 1994, s. 201-215;
 PETRÁŇOVÁ, L. – VAŘEKA, J., Vybavení venkovské zemědělské usedlosti v době předbělohorské (na pozadí poddanských inventářů), Archeologova Historica 12, 1987, s. 277-285.
 SVOBODOVÁ, J., Oděv lidových vrstev v Čechách. Ikonografické doklady 18. a 19. století, Český lid 68, 1981, s. 224-234;
 SVOBODOVÁ, J., O kroji a textilní výrobě, Český lid 53, 1966, s. 306-312.
 VAŘEKA, J., Typy a oblasti lidového domu v českých zemích, Český lid 66, 1979, s. 149-155.
 VAŘEKA, J. – PETRÁŇOVÁ, L. – PLESSINGEROVÁ, A., Mobiliář vesnického domu v Čechách od konce středověku do počátků národního obrození, Český lid 75, 1988, s. 202-211.
 VAŘEKA, J. – FROLEC, V., Lidová architektura. Encyklopedie, Praha 1983.
 VAŘEKA, J. – LANGER, J., Naše lidové stavby, Praha 1983.
 VONDRUŠKA, T. – VONDRUŠKOVÁ, A., Tradice lidové tvorby. Lidová hmotná kultura v Čechách a na Moravě, Praha 1988

12. Selské rebelie

- *strategie a chování poddaných, vrchnosti a státní moci*
- *zbíhání poddaných*
- *selské bouře (1680), nevolnické povstání (1775)*

ČECHURA, J., Selské rebelie roku 1680, Praha 2001.

TÝŽ, Černínové versus Kysibelští, Praha 2003.

TÝŽ, Broumovská rebelie, Praha 1997.

KALISTA, Z., Století andělů a ďáblů. Jihočeský barok, Jinočany 1994, s. 230-272.

KROFTA, K., Dějiny selského stavu, Praha 1949².

MIKULEC, J., Poddanská otázka v barokních Čechách, Praha 1993.

PETRÁŇ, J., Nevolnické povstání 1775, Praha 1972.

TÝŽ, Rebelie, Praha 1975.

ŠINDELÁŘ, B., K otázce zběhlých poddaných u nás. Přehled opatření proti poddanským zběhům od 13. – 18. století, Časopis Společnosti přátel starožitností českých 57, 1949, s. 163–175, 214–227.

TÝŽ, Zbíhání poddaných v českých zemích po třicetileté válce (Několik poznámek a dokumentů), Časopis Matice moravské 100, 1981, s. 101-126.

TEPLÝ, F., Selské bouře, Praha 1931.

TOEGEL, M., Zbíhání poddaných na pardubickém panství v druhé polovině 17. století, Sborník archivních prací 8, 1960, s. 191-224.

13. Řemeslnická a manufakturní výroba

- *průmyslová revoluce v Anglii*
- *rozmístění manufakturní výroby v Čechách*
- *organizace práce a život dělníků*

CAMERON, R., Stručné ekonomické dějiny světa, Praha 1996.

KLÍMA, A., Manufakturní období v Čechách, Praha 1955.

KŘIVSKÝ, P. – KVAČEK, R. – SKŘIVAN, A., Věk starý a nový. Dějiny, kultura, život Evropy v 17. a 18. století, Praha 1985, s. 187-206.

MYŠKA, M., Protoindustrializace (Čtvrtstoletá bilance jednoho historického paradigmatu), ČČH 92, 1994, s. 759-774.

NOVOTNÝ, K., Rozmístění manufakturní výroby v Čechách kolem r. 1720, Hospodářské dějiny 11, 1983, s. 5-94.

TÝŽ, Textilní manufaktury v Oseku, in: Krutský, N. (ed.), 800 let kláštera Osek. Jubilejní sborník, Osek 1996, s. 306-307.

PAULINYI, Á., Průmyslová revoluce. O původu moderní techniky, Praha 2003.

PETRÁŇ, J., Dějiny hmotné kultury II ⁽²⁾. Kultura každodenního života od 16. do 18. století, Praha 1997, s. 593-614.

TÝŽ, Technologické předpoklady manufakturní výroby, Hospodářské dějiny 3, 1979, s. 55-77.

Podmínky pro udělení zápočtu:

1. Aktivní účast v semináři (písemné přípravy, maximálně 3 absence).
2. Zvládnutí dvou zápočtových testů (16. 4. 2010 a 24. 5. 2010).